

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.484/2021/4.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szűcs László ügyvéd (jogi képviselő címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes lakcíme)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Máriaföldy Erna ügyvéd (jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Megbízási szerződésen alapuló kötelezettség teljesítése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 16.P.20.904/2020/57.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 16.P.20.904/2020/59.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és a marasztalási összeget 33 000 000 (harminchárommillió) forintra, valamint annak az elsőfokú ítélet szerinti tartamú és mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget 1 465 580 (egymillió-négyszázhatvanötezer-ötszáznyolcvan) forintra, míg az államnak fizetendő eljárási illetéket 1 005 000 (egymillió-ötezer) forintra felemeli.

Az alperes által az államnak fizetendő eljárási illetéket 495 000 (négy százkilencvenötezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 130 000 (százharmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak fizessen meg 650 000 (hatszázötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak fizessen meg 1 850 000 (egymillió-nyolcszázötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2002. december 27. napján kötött házasságot személy 1 nevetel, amely házasságukból gyermek nem született. A házastársak együtt éltek a ingatlan címe szám alatti ingatlanban, és közös háztartásukban nevelték személy 1 neve korábbi házasságából származó két gyermekét, személy 2 neve és személy 3 neve.

[2] A felperes életvitelszerűen mezőgazdasági őstermelőként birkák tartásával foglalkozott. Az állatok legeltetéséhez a felperes saját tulajdonú és bérelt földterületekkel is rendelkezett.

[3] A felperesnek a pénzintézet neve pénzintézet jogelődjénél két folyószámlája volt, az egyik az bankszámla száma1 számú számla, a másik pedig az bankszámla száma2 számú vállalkozói folyószámla. A folyószámlák vonatkozásában a felperes házastársának is önálló rendelkezési joga volt, és meghatalmazottként a felperes által megbízott könyvelőnél is eljárhatott.

[4] A felperessel szemben a rendőrkapitányság neve előtt .../....bü. számon büntetőeljárás indult személy 2 neve sértett feljelentése alapján folytatólagosan elkövetett szexuális kényszerítés és egyéb bűncselekmények gyanúja miatt. Ennek következtében a felperes kapcsolata a családjával megromlott, és az utolsó közös lakóhelyükről el kellett költöznie. A felperes attól tartott, hogy családtagjai a vagyont nevére átíratják.

[5] A felperes 2017. november 6. napján felkereste első házasságából származó gyermekét, az alperest, akivel korábban már évek óta nem tartotta a kapcsolatot. Elmondta neki, hogy várhatóan a feljelentés miatt le fogják tartóztatni, akadályoztatva lesz vagyona kezelésében. Szeretné, ha az alperes segítene neki abban, hogy családtagjai (felesége és annak gyermekei) ne tudják megszerezni a vagyont. Kérte, az alperes segítsen neki várható letartóztatása után megőrizni a vagyont, pénze felhasználásával a felperes javára a szükséges intézkedéseket tegye meg. Az alperes a megbízást elfogadta, hajlandónak mutatkozott a felperes által kért segítségre. A felperes a megállapodásukat ügyvéd által szerkesztett okiratba kívánta foglalni, de az ügyeit általában intéző dr. ügyvéd neve ügyvéd éppen nem volt elérhető. Az alperes ajánlotta, hogy maguk készítsenek egy nyilatkozatot, megoldható ez ügyvéd közreműködése nélkül is.

Az alperes által kézírással készített tervezet alapján a gyermeke, személy 4 neve számítógéppel megszerkesztette és kinyomtatta a következő tartalmú okiratot:

„Alulírott felperes neve (an: személy 5 neve, szül.hely, idő: születési hely, idő., lakcím: 6222 ingatlan címe) ezennel minden nemű rendelkezéseimet és megbízatásaimat mint például könyvelő, feleségem és annak gyermekei, unokái után visszavonom.

Ingó, ingatlan, illetve vállalkozásomat képező vagyonomat és abból származó visszamenő- és leendő jövedelmemet – ez alól kivételt képezve tartozásom, esetleges hitelemet – továbbá ügyeim teljes jogkörű és kizárólagos ügyintézését lányomra, alperes neve (született: alperes születési neve, an: személy 6 neve, szül.hely, idő: születési helye, ideje, lakcím: alperes lakcíme) ruházom át.

Ezen irat egyben végrendekezésem tárgyát is képezi.

Kelt: város 1 neve, 2017. november 6.”

Az okiratot a felperes, valamint két tanú aláírta.

[6] A felperes és az alperes 2017. november 7. napján reggel együttesen felkeresték a felperes folyószámláit vezető pénzügyintézetet, ahol a felperes a házastársa folyószámlák feletti rendelkezési jogát megszüntette. Egyúttal rögzítették, hogy a folyószámlák kapcsán önálló rendelkezési joggal a felperes mellett az alperes rendelkezik. Ekkor a felperes vállalkozói folyószámlájának egyenlege 86 408 764 forint volt.

[7] A banki ügyintézését követően a felperest a rendőrség őrizetbe vette, amely 2017. november 10. napjáig tartott, majd 2017. november 30. napjáig a felperes város 2 neve előzetes letartóztatásban volt. Az alperes az őrizet és előzetes letartóztatás tartama alatt a felperesnek folyamatosan csomagokat és pénzt küldött.

A 2017. november 30. napjától 2018. március 19. napjáig tartó időszakban a felperessel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedésként házi őrizetet rendeltek el. Ezen időtartam alatt a felperes a korábbi házastársának, az alperes édesanyjának a ingatlan 2 címe. szám alatti ingatlanában lakott.

[8] Az alperes a felperes vállalkozói folyószámlájáról 2017. november 7. napjától november 30. napjáig terjedő időszakban 85 000 000 forintot, majd ezt követően 2018. szeptember 2. napjáig terjedő időszakban 25 649 000 forintot, azaz mindösszesen 110 649 000 forintot vett fel. A folyószámláról felvett pénz elhelyezésére az alperes a pénzügyintézet 2 neve bérelt széfet.

[9] Az alperes a folyószámláról felvett pénzből biztosította a felperes élelmezését, szükség szerinti ruházódását, mezőgazdasági őstermelői vállalkozásához szükséges felszerelési tárgyak, ingóságok beszerzését. Az alperes a beszerzések jelentős részénél számlát kért az eladótól a felperes nevére kiállítva. Az alperes havonta fizetett édesanyjának a felperes részére biztosított lakhatás ellenértékeként, fizette az ingatlannal kapcsolatos közmű számlákat. A felperes folyószámlájáról felvett pénzből személy 4 neve nevére megvásárolta a 1... forgalmi rendszámú utánfutót, saját nevére a 2... forgalmi rendszámú használt Toyota Hilux terepjárót, személy 7 neve nevére az 3... forgalmi rendszámú használt gépjárművet, továbbá felperes nevére – az állattartáshoz kapcsolódó feladatok ellátására – az 4... forgalmi rendszámú lakókocsit. A pénzből kifizette az alperes a felperes által okozott gépjármű károkat, a felperessel szemben kiszabott szabálysértési bírságot, a felperes által bérelt földterületek bérleti díjait, a felperest terhelő ÁFA fizetési és személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségeinek is eleget tett, valamint a felperes orvosi kezelésével kapcsolatos költségeket is kiegyenlítette.

[10] Az alperes a felperes számlájáról felvett pénzből a saját nevére megvásárolta a ingatlan 3 címe szám alatti ingatlant, kifizette az adásvételi szerződés kapcsán felmerülő ügyvédi díjat és illetéket, valamint az ingatlan kommunális adóját a helyi önkormányzatnak, mindösszesen 11 532 000 forint összegben.

[11] Az érintett időszakban a felperessel szemben több büntetőeljárás és polgári per volt folyamatban, amelyekben a felperest általában ügyvéd képviselte. Az alperes a felperes számlájáról felvett pénzből 2017. november 8. napján 1 000 000 forintot, 2017. november 30. napján további 2 000 000 forintot fizetett meg dr. ügyvéd 2 neve ügyvédnek, illetve 2018. március 7. napján 7 000 000 forintot helyezett el nevezett ügyvédnél az ügyvédi megbízási szerződésekkel kapcsolatos letétként. Az alperes a felperes számlájáról felvett pénzből 2018. január 19. napján 1 000 000 forint ügyvédi munkadíjat dr. ügyvéd neve ügyvédnek, míg 2018. március 6. napján 2 000 000 forint ügyvédi munkadíjat dr. ügyvéd 3 neve ügyvédnek fizetett ki.

[12] A felperes és az alperes kapcsolata megromlott, ennek következtében a felperes 2018. szeptember 19. napján a folyószámlái feletti rendelkezési jogot az alperestől megvonta, erre vonatkozó bejelentést tett a pénzügyintézetnél.

[13] A város 1 nevei Járási Ügyészség a 2019. március 14. napján kelt B...../2..../48. számú határozatában a felperes ellen a hozzátartozó sérelmére folytatólagosan elkövetett szexuális kényszerítés miatt indult eljárást megszüntette, mivel a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, hogy a gyanúsított a bűncselekményt elkövette.

[14] A felperes a folyószámlájáról felvett, alperes által felhasznált pénzösszeggel kapcsolatos elszámolás hiányára hivatkozva feljelentést tett az alperes ellen. A város 1 nevei Járási Ügyészség a 2021. március 17. napján kelt B...../..../6. számú határozatával az alperes ellen sikkasztás miatt indult büntetőeljárást megszüntette, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. A főügyészség neve 2021. április 19. napján kelt B..../..../14. számú határozatával az eljárás megszüntetése miatt benyújtott felperesi panaszt elutasította. Indokai szerint ugyanis a büntetőjogi felelősség megállapításához szükséges mértékben nem tisztázott, hogy a 2017. november 6-i nyilatkozatával a felperes az alperesnek ajándékozta-e vagyonát, vagy csak megbízta annak kezelésével.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[15] A felperes keresetében kérte, kötelezze a bíróság az alperest 100 000 000 forint és ennek 2018. szeptember 20. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 6:279. §-át jelölte meg. Előadta, 2017. november 6. napján arra adott megbízást az alperesnek, hogy vagyonának megóvása érdekében kezelje a folyószámláján lévő pénzt, ne engedje, hogy a családja ezt az összeget elvonja. A büntetőeljárás során fogatosított, személyi szabadságot korlátozó rendelkezések hatályának megszüntét követően az alperestől kérte, számoljon el a folyószámláról felvett pénz felhasználásáról, amelyre az alperes nem volt hajlandó. A ingatlan 3 címe szám alatti ingatlan kapcsán állította, úgy állapodtak meg, azt vagy a nevére vásárolják meg, vagy ha nem is szerez tulajdonjogot az ingatlanban, jogainak megóvása érdekében haszonélvezeti jogot kap az ingatlan holtig tartó használatának biztosítására. Ehhez képest az ingatlan tulajdonosaként az alperes került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba, és a felperest haszonélvezeti jog sem illeti meg erre

az ingatlanra. Utalt arra, a 2017. november 6-i okirat ajándékozási szerződésként az alakítás megsértése miatt érvénytelen lenne, mivel az ingatlanokra és gépjárművekre a törvény kötelezően írásbeli formát ír elő. Álláspontja szerint folyószámlájáról, továbbá a tulajdonát képező birkák és gyapjú értékesítéséből befolyó összegekből az alperes több mint 125 000 000 forinthez jutott hozzá. Elszámolást ennek ellenére 100 000 000 forint erejéig kért, az ezt meghaladó összeg vonatkozásában elfogadta, hogy az alperes tulajdonába kerülhetett, mivel bár a megbízás ingyenes volt, azt viszonzni kívánta. Az alperes által a perben előterjesztett elszámolásból nem fogadta el a ingatlan 3 címe szám alatti ingatlannal kapcsolatos összegeket, az ügyvédi díjként megjelölt összegekből 31 000 000 forintot és a személy 8 neve kölcsön adottként megjelölt 10 000 000 forintot.

[16] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a felperes vállalkozói folyószámlájáról összesen 110 649 350 forintot vett fel, míg a felperes másik számlájáról 100 000 forintot. Érvelése szerint azonban a felek között nem megbízási jogviszony jött létre, hanem a felperes a 2017. november 6. napján aláírt nyilatkozatával teljes vagyonát részére ajándékozta, így a felperes által igényelt pénzösszeg tulajdonosává vált, azzal szabadon, elszámolási kötelezettség nélkül rendelkezhetett. Hivatkozott arra, az ellene sikkasztás miatt indult büntetőeljárásban eljáró hatóságok is megállapították, hogy a felperes 2017. november 6. napján minden ingó- és ingatlan vagyonát neki ajándékozta, amelyet alátámaszt a büntetőeljárásban készült igazságügyi pszichológus szakvéleményben szereplő felperesi nyilatkozat is.

Az ajándékozás megállapíthatóságának hiánya esetére állította, a felperes folyószámlájáról felvett pénzösszegeből 96 437 834 forintot a felperes javára és érdekeinek megfelelően használt fel, amelyből 11 532 000 forint összegben a ingatlan 3 címe számú ingatlan vételárát, tulajdonszerzési illetékét, a szerződés ügyvédi költségét és a kommunális adót fizette ki, 33 000 000 forintot ügyvédi munkadíjként teljesített dr. ügyvéd 2 neve ügyvéd részére, és 10 000 000 forintot a felperes kérésre alapján személy 8 neve adott kölcsön.

Az elsőfokú ítélet

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 44 532 000 forintot és ennek 2020. június 5. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 520 700 forint perköltséget és az államnak 820 000 forint eljárási illetéket. Kötelezte az alperest, hogy az államnak fizessen meg 670 000 forint eljárási illetéket. Határozatának indoklásában rögzítette, a felperesnek kellett bizonyítania, hogy közte és az alperes között megbízási szerződés jött létre, a folyószámlájáról az alperes által felvett 110 649 000 forintból a kereseti kérelemben megjelölt 100 000 000 forint erejéig a megbízási szerződés tartalmával ellentétesen járt el, amely kapcsán a bizonyítás 52 532 000 forint felhasználását érintette. Megállapította, a felek között ajándékozási szerződés írásban nem jött létre, mivel a 2017. november 6. napján kelt okirat csak a felperes jognyilatkozatát tartalmazza. Az írásbeliség hiányának azonban nem tulajdonított jelentőséget, mivel az alperes ingatlanvagyonát nem vett át, ingatlanokon fennálló tulajdonjogot, dologi igényt nem kellett elbírálni, míg a gépjárművek esetén az írásbeliség nem érvényességi kellék.

[18] A felek közötti megállapodás tartalmát vizsgálva kifejtette, a felperes a folyószámla szerződésből eredő, a pénzüintézzettel szemben fennálló követelését nem adta az alperes tulajdonába, csak meghatalmazáson alapuló rendelkezési jogot biztosított részére, egyben fenntartva saját rendelkezési jogát, amely számlatulajdonosként megilleti. Az alperes sem igazolt módon szóban, sem utóbb kifejtett ráutaló magatartással nem fejezte ki, hogy a felperes ingatlanainak, ingóságainak tulajdonosává kívánt válni, mivel a felperes tulajdonában álló földterületek, állatállomány vonatkozásában tulajdonjog bejegyzésére, elismertetésére cselekményt nem tett, és a felperes házi őrizetének ideje alatt a felperes kérésének megfelelően járt el, amikor a birkák átvételét megtagadta. A büntetőeljárás során beszerzett igazságügyi szakvéleményt nem találta alkalmasnak annak bizonyítására, hogy a felperes az ajándékozás tényét elismerő nyilatkozatot tett volna. A szakértő kérdésére a felperes ugyanis azt válaszolta, hogy nem tudja mit írt alá, és azért írta alá a nyilatkozatot, hogy az alperes segítsen neki az ügyei intézésében. A felek közötti jogügylet megbízási jellegét alátámasztó körülménynek tekintette, hogy az alperes a felperes vállalkozói folyószámlájáról felvett pénzösszeget nem helyezte el saját folyószámláján, hanem kifejezetten a készpénz tárolására széfet bérelt egy másik pénzüintézzetnél. Emellett az alperes a felperes érdekében elköltött pénzösszegek túlnyomó részében a felperes nevére kiállított számlát kért, amelyek okszerűtlen intézkedések, amennyiben az alperes a pénzt a saját tulajdonának tekinti. Az alperes pedig a felperes könyvelőjének megkeresésére vonatkozó bizonyítási indítványában azt adta elő, hogy ellátta a felperes egyéni vállalkozásával kapcsolatos kötelezettségeket, fizette a számlákat, díjakat, végezte a mindennapi ügyintézzést. Utalt arra, az a szerződési feltétel, miszerint a jövőben a vállalkozásból termelt jövedelmet adná a felperes az alperes tulajdonába, nyilvánvalóan lehetetlen szolgáltatásra irányul és az érvénytelennek lenne tekintendő. személy 9 neve és személy 4 neve tanúk vallomása kapcsán kitért arra, hogy az ajándékozási szándékról közvetett tudomásszerzésük van, a lefolytatott bizonyítás egyéb adataival összevetve a tanúk nyilatkozatai sem alkalmasak az ajándékozási szerződés létrejöttének megállapítására. Megjegyezte, az alperessel szemben az elszámolást érintően indult büntetőeljárást megszüntető határozatnak kötőereje nincs, és az arra vonatkozóan tartalmazott megállapítást, hogy a büntetőjogi felelősség nem állapítható meg.

[19] A ingatlan 3 címe szám alatti ingatlan kapcsán nem ítélte a felek között létrejött megbízási szerződés szabályszerű teljesítésének a 11 532 000 forint kifizetését, mivel az alperes nem szerzett tulajdont a folyószámlán elhelyezett pénzösszeget, valamint az ingatlan megvétele a felperes lakhatása megoldásaként merült fel, amelynek a felperes szándékának és érdekének megfelelően akként kellett volna történnie, hogy a felperes az ingatlanban való lakhatás jogát biztosító szerződést kössön, amely tulajdonszerzéssel vagy holtig tartó haszonélvezeti jog létrehozásával valósíthatott volna meg. Rámutatott, személy 10 neve és személy 11 neve tanúk vallomásukban nyilatkoztak arról, hogy a felperes az ingatlan megtekintése során azt mondta el, hogy minden vagyonát lányának ajándékozta és szándékának megfelelően kerül majd ez az ingatlan az alperes tulajdonába, azonban nincs olyan peradat, amely arra szolgálna magyarázatul, hogy a felperes miért kívánta volna az alperes helyett viselni a tulajdonjog bejegyzésével, a szerződéskötéssel kapcsolatos költségeket és miért akarta volna a felperes tulajdonába került ingatlan kommunális adó költségeit átvállalni.

[20] Az ügyvédi munkadíj esetében 23 000 000 forint összegben állapította meg az alperes elszámolási kötelezettségét, mivel 10 000 000 forint átadását találta bizonyítottnak. Ennek körében mellőzte az alperesnek az egyes peres ügyekben született határozatok beszerzésére

írányuló bizonyítási indítványokat, mivel azok nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy az alperes milyen összegeket adott át az ügyvédnek.

[21] Nem fogadta el az alperes arra való hivatkozását, hogy 10 000 000 forintot a felperes érdekének megfelelően adott volna kölcsön személy 8 neve. E személy volt élettársa tanúvallomásában ugyanis elmondta, hogy nincs tudomása a kölcsönügyletről, míg személy 12 neve tanú ugyan azt nyilatkozta, hogy egy alkalommal az alperes boltjában látta, hogy az alperestől egy férfi pénzt vett át, azonban az átvevő személyéről ismerete nem volt, mint ahogyan az összegről és a jogügyletről sem. személy 9 neve tanúvallomásából pedig nem volt megállapítható, hogy a pénzáradáskor jelenlévő személy megegyezne személy 12 nevével.

[22] A késedelmi kamat iránti igényt a keresetlevél benyújtásának időpontjával találta megalapozottnak, mivel a peres eljárás megindítását megelőző időpontra vonatkozóan a felperes fizetési felhívást nem igazolt.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött létre, amelyet alátámaszt személy 4 neve és személy 9 neve tanúvallomása, valamint a 2017. november 6. napján készült okirat, amelyben foglaltakat ráutaló magatartással, a bankszámlán lévő pénz felvételével fogadott el. Előadta, az okirat azért nem pontosan fogalmazott, mert sem a felperes korábbi ügyvédje, sem az akkor megkeresett ügyvéd nem volt elérhető, valamint a felperes nem is tudta volna emlékezetből felsorolni a tulajdonában lévő földek helyrajzi számát, művelési ágát. A felperes folyószámlájáról felvett pénz elhelyezéséhez pedig maga bérelte a széket, mivel csak vállalkozói bankszámlája volt. Kiemelte, az ajándékozást támasztja alá, hogy pénzt vett fel a felperes bankszámlájáról, amelyet tulajdonaként kezelt, abból vásárolta a ingatlan 3 címe szám alatti ingatlant, továbbá a saját részére Toyota Hilux terepjárót és lakókocsit, a leánya részére használt gépjárművet, míg a fia részére utánfutót. Miután ezen ingóságokat a felperes nem követelte vissza, elismerte, hogy a bankszámlán lévő pénzzel szabadon rendelkezhetett. Hangsúlyozta, a felperes nem közölte vele, hogy feljelentette, holott abban az időben folyamatosan beszéltek, az ügyeit intéztek, továbbá nem kért elszámolást, és a házi őrizet 2018. március 19-i megszűnését követően csak 2018. szeptember 19. napján vonta vissza a bankszámlával kapcsolatos meghatalmazást. Állította, az ingatlanok és az állatok tulajdonjogát nem kívánta megszerezni, mivel több ingatlan haszonbérlettel terhelt 2029-ig és egyes területek alapján támogatás is járt. Hivatkozott arra, nem volt jelen, amikor a felperes az ingatlanközvetítőkkal találkozott, így nekik a felperes minden befolyástól mentesen saját akaratát mondta el, miszerint a leányának ajándékozott pénzből a leánya vásárolja meg az ingatlant, amelyben a felperes fog lakni, és haszonélvezeti jogot nem említett. Az ingatlant pedig a megvétele óta a felperes használja. Érvelése szerint az ajándékozás mellett a felperes az ügyeinek teljeskörű és kizárólagos intézését is rábízta, amelyet teljesített. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj elszámolása kapcsán a bizonyítási indítványát mellőzte. A személy 8 neve részére adott kölcsönösszeg kapcsán utalt arra, személy 9 neve tanúvallomása alátámasztja, hogy a pénzt személy 8 neve adta át és tudott a kölcsönösszegéről is, míg személy 12 neve tanúvallomása életszerű.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla döntésének indokai

[25] A fellebbezés részben alapos.

[26] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[27] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla egyrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörben vizsgálta azt, hogy a bizonyítás eredményének okszerűtlenné minősítésével a tényállás módosítható-e, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja szerinti jogkörében azt, hogy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásával a tényállás módosítható-e.

[28] A felperes keresetében a folyószámlájáról felvett összegek visszafizetésére kérte kötelezni az alperest, előadva, hogy a felvett összeggel a felek közötti megbízási jogviszony megszűnése folytán az alperesnek el kell számolnia, amely kötelezettség teljesítését a felvett 110 649 350 forintból 54 532 000 forint összeg tekintetében nem fogadta el. Az elsőfokú ítélet a keresetet 44 532 000 forint összeg erejéig találta megalapozottnak, amely ítélettel szemben kizárólag az alperes terjesztett elő fellebbezést, a kereset teljes elutasítását kérve. Nem képezte ezért tárgyát a másodfokú eljárásnak a keresetet ezen összeget meghaladóan elutasító rendelkezés.

[29] A perben nem volt vitatott, hogy az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeget is magába foglaló pénzösszeget az alperes felvette a felperes bankszámlájáról, az alperes ugyanakkor arra hivatkozott, hogy a felvett pénzösszeget a felperesnek nem kell visszaadnia, mivel azt a felperes neki ajándékozta.

A Ptk. 6:61. §-a értelmében a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből más nem következik – ellenszolgáltatás jár. Ez azt jelenti, hogy – főszabályként – az átadott pénzt olyannak kell tekinteni, amely visszafizetési kötelezettséggel került átadásra. Az alperes állítására figyelemmel így a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles az ajándékozási szerződés létrejöttét, azaz az ajándékozás törvényi tényállási elemei fennállását bizonyítani, tehát azt, hogy a pénzt ingyenes juttatásként, visszafizetési kötelezettség nélkül adta át részére a felperes, mindkettőjük szándéka ajándékozási szerződés megkötésére irányult (BH1996. 26, Kúria Pfv.VI.20.553/2015/5., Kúria Pfv.VI.21.171/2019/6.).

[30] Az elsőfokú bíróság az ajándékozási szerződés létrejöttét nem találta megállapíthatónak a bizonyítékok mérlegelése alapján, amelyet az alperes a fellebbezésében támadott. A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja értelmében azonban a másodfokú eljárásban a mérlegelési szabadság korlátozott, ugyanis a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét csak akkor mérlegelheti felül, ha az okszerűtlen volt. Ez akkor állapítható meg, ha a tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz, továbbá, ha a bizonyítékokból csak a fellebbezéssel támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni. Nem ad alapot ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.

[31] Az elsőfokú bíróság a felek jogviszonyának tartalma kapcsán döntését minden körülményre, a bizonyítékok értékelésének módjára is kiterjedően megindokolta. Részletesen kifejtette, hogy a bizonyítékok mérlegelésénél milyen körülményeket vett irányadónak, egyes bizonyítékoknak milyen okok miatt tulajdonított bizonyító erőt, más bizonyítékokat miért nem fogadott el.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek között ajándékozási szerződés írásban nem jött létre. Az ajándékozási szerződés kétoldali jognyilatkozat, így annak írásban való létrejöttéhez szükséges az is, hogy az okirat tartalmazza a megajándékozott szerződési nyilatkozatát és azt a megajándékozott alá is írja. A 2017. november 6. napján kelt okirat azonban kizárólag a felperes nyilatkozatát tartalmazza, az alperes ajándékozásra vonatkozó jognyilatkozatát nem, és az okiratot az alperes alá sem írta. Pénzösszeg ajándékozása esetén nem jogszabályi követelmény ugyanakkor az írásbeliség, így arra nézve ajándékozási szerződés szóban vagy ráutaló magatartással is létrejöhet. Az elsőfokú ítélet [23] bekezdésében – az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben – csupán ennek lehetőségére utalt, nem az ajándékozási szerződés ily módon való létrejöttét állapította meg, amelyet az ítéletében ezt követően vizsgált.

[32] Az alperes házastársa, személy 9 neve és gyermeke, személy 4 neve tanúvallomásában azt mondta el, hogy az ajándékozási szerződés létrejöttéről tudomásuk van, azonban e tanúvallomások önmagukban nem alkalmasak az ajándékozási szerződés létrejöttének bizonyítására, mivel a tanúk a felek közötti megbeszélésakor nem voltak jelen, annak tartalmáról közvetett módon, kizárólag az alperestől van tudomásuk, és az alperes hozzátartozójaként érdektelennek sem tekinthetők. személy 4 neve által a felperestől hallott „neked adtam” és a pénz elköltésére vonatkozó kijelentés sem jelenti egyértelműen azt, hogy elszámolási kötelezettség nélkül történt volna meg a pénz átadása. személy 11 neve és személy 10 neve érdektelen tanúk a vallomásukban elmondták, hogy a felperes mindenének az alperes részére való ajándékozására irányuló szándékáról nyilatkozott, azonban ezen általános jellegű, 2017. novemberéhez képest több hónappal később történt kijelentésből megalapozott következtetést a folyószámláról felvett teljes pénzösszeg ajándékozására nem lehet levonni, figyelemmel arra is, hogy személy 10 neve tanúvallomásában a „neki kívánja adni” jövő idejű kifejezést használta.

[33] Tény, a felperes által aláírt 2017. november 6. napján kelt nyilatkozat az átruházás kifejezést tartalmazza, azonban nem csak a vagyon és a jövedelem vonatkozásában, hanem az ügyintézés illetően is, amely esetében a tulajdonjog nem értelmezhető. Mindemellett pedig az átruházás tulajdonszerzési jogcím (Ptk. 5:38. §), amelyből önmagában az ingyenesség nem következik, és az ingyenes vagy kifejezetten erre utaló kifejezés nem is szerepel az okiratban.

Nem következik az alperessel szemben folyamatban volt büntetőeljárásban készült szakértői véleményben feltüntetett felperesi nyilatkozatból sem az ajándékozás ténye, ugyanis a szakvélemény azt tartalmazza, hogy annak érdekében történt a „ráírás”, hogy az alperes kivehesse a pénzt, amelyre nem kizárólag ajándékozás miatt kerülhet sor. Kétségtelen, azt nem támasztja alá semmilyen bizonyíték, hogy az alperes a széfet a felperes kérése alapján bérelte volna, ezt az ítéltábla mellőzte is a tényállásból, azonban sem a széf alperes általi bérlése, sem a felvett pénzösszeg egy részének az alperes és hozzátartozóinak javára való felperes általi elfogadása és a visszakövetelési igény későbbi érvényesítése nem jelenti azt, hogy kizárólag az ajándékozás tényére lehetne következtetést levonni. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy a felperes megtartotta rendelkezési jogát a bankszámlája felett, az alperes a pénzösszeg jelentős részének felhasználásáról számlát is kért, számos esetben a felperes nevére, még kisebb összegű tételekről is, valamint jelentős összegeket fordított a felperest terhelő kötelezettségekre.

[34] Mindezekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a bizonyítékokból kizárólag azt a következtetést lehetne levonni, hogy a felek a felperes folyószámláján lévő teljes pénzösszeg tárgyában ajándékozási szerződés megkötésére irányuló nyilatkozatot tettek volna. Nem a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésén alapul tehát az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, miszerint ajándékozási szerződés a felek között nem jött létre, ezért az ítéltábla nem módosíthatta a tényállást akként, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött volna létre. Nem bizonyított így a perben ajándékozási szerződés létrejöttének ténye a folyószámlán lévő pénzösszeget érintően.

[35] Az elsőfokú bíróság az ajándékozási szerződés létrejöttének hiánya mellett a felek közötti jogviszonyt megbízási szerződésnek minősítette (Ptk. 6:272.§), amely megállapítást és a megbízási jogviszony tartalmi elemeit az alperes a fellebbezésében külön, az ajándékozás hiányán kívül más okból nem vitatott. Hivatkozott azonban arra, hogy az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeget a felperes kérésének megfelelően használta fel, amely kapcsán a bizonyítékok elsőfokú bíróság általi mérlegelését és az ügyvédi díj kifizetésére vonatkozó bizonyítási indítványa mellőzését sérelmezte.

[36] Egyetért az ítéltábla az alperesnek azzal a fellebbezési érvelésével, miszerint a ingatlan 3 címe szám alatti ingatlan esetében a felperes folyószámlájáról felvett pénzösszeget a felperes utasításának megfelelően használta fel. személy 11 neve és személy 10 neve érdektelen tanúk vallomásukban egyezően adták elő, hogy az ingatlan megtekintésekor a felperes számukra azt közölte, hogy a lánya, azaz az alperes nevére fog kerülni az ingatlan, azonban abban maga fog lakni. Ezen tanúvallomásokkal szemben ellentétes bizonyíték, peradat nem áll rendelkezésre. Nem vitatottan az ingatlan megvétele azért történt, hogy a felperes lakhatása biztosított legyen. Ez pedig az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem kizárólag tulajdonjoggal vagy haszonélvezeti joggal érhető el, hanem olyan kötelmi jogi jogcímen is, amely ingyenes használatot biztosít, azaz haszonkölcsönként [Ptk. 6:357.§], amelyhez írásbeliség sem szükséges. Az ingatlan tulajdonjogának alperes általi megszerzését követően a felperes pedig be is költözött az ingatlanba, annak tudatában, hogy a saját tulajdonszerzésére vagy haszonélvezeti jog megszerzésére vonatkozó okiratot aláírt volna. Ezért a tanúvallomások és az ingatlan felperes általi birtokbavétele alapján kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a felperes akaratának megfelelően történt az ingatlan alperes általi megvétele, amely alapján az ingatlan megvételekor a szükséges pénzeszközt ajándékozta a felperes az alperesnek, azzal, hogy az ingatlant maga ingyenesen használja. Nincs olyan bizonyíték, amely alapján eltérő következtetésre lehetne jutni. Ezért

megállapítható, hogy az alperes a ingatlan 3 címe szám alatti ingatlannal összefüggésben a felperes bankszámlájáról felvett pénzösszeget, 11 532 000 forintot a felperes utasításának megfelelően (Ptk. 6:273.§) használta fel, ezért az nem követelhető vissza.

[37] Alaptalanul kifogásolta ugyanakkor az alperes, hogy az ügyvédi díj kifizetését és a kölcsönt illetően az elsőfokú bíróság következtetése okszerűtlen lenne.

A 23 000 000 forint dr. ügyvéd 2 neve ügyvéd részére történő kifizetésére vonatkozó alperesi állítás esetében kizárólag nevezett ügyvéd tanúvallomása áll rendelkezésre, amely az összegek ügyvéd általi átvételét nem támasztja alá. Az összegek átadásának bizonyítására indítványozta az alperes az egyes peres eljárások iratainak beszerzését, amelyet az elsőfokú bíróság helyesen mellőzött, annak lefolytatása a másodfokú eljárásban sem volt lehetséges. Az alperes az érdemi tárgyalási szakban terjesztette elő bizonyítási indítványát, azonban annak a Pp. 220. § (1) bekezdésében meghatározott egyik felétele sem áll fenn. Nem valószínűsítette ugyanis, hogy arról később szerzett volna tudomást, és a tudomásszerzéstől 15 nap nem telt el [Pp. 220. § (1) bekezdés a) pont], valamint az indítványt dr. ügyvéd 2 neve tanúvallomásának megételétől számított 15 nap után terjesztette elő [Pp. 220. § (1) bekezdés b) pont], keresetet nem változtatott [Pp. 220. § (1) bekezdés c) pont], és új tényt sem állított [Pp. 220. § (1) bekezdés e) pont]. Nem történt továbbá az elsőfokú bíróság részéről anyagi pervezetés sem [Pp. 220. § (1) bekezdés d) pont], a Pp. 237. § (1) – (3) bekezdésében meghatározottakra figyelemmel annak nem minősül önmagában, hogy engedélyezte 52. sorszámú végzésével előkészítő irat benyújtását. Ezért a Pp. 220. § (7) bekezdése értelmében a bizonyítási indítványt figyelmen kívül kellett hagyni. Nem bizonyított tehát, hogy az alperes 23 000 000 forintot megfizetett volna dr. ügyvéd 2 neve ügyvédnek.

[38] A kölcsön esetében kizárólag az alperes házastársának tanúvallomása egyezik az alperes előadásával, aki ugyanakkor a felek közötti megállapodásról közvetlenül nem tudott nyilatkozni, csak az alperes előadásából van tudomása arról, hogy a pénzátadás a felperes szándékával egyezik. A jelentős pénzösszeg állított átadása pedig úgy történt, hogy arról semmilyen okirat nem készült, holott az alperes a kisebb összegű felhasználásokat is szükségesnek találta számlával, nyugtával dokumentálni. Nem lehet ezért a bizonyítékokból kizárólag olyan következtetést levonni, hogy a 10 000 000 forint kölcsönösszeg átadása megtörtént volna személy 8 neve részére, és arra a felperes utasítása alapján került volna sor.

[39] Mindezek alapján 33 000 000 forint esetében nem állapítható meg, hogy azt az alperes a felperes utasításának megfelelően felhasználta volna, így annak a felperes részére történő megfizetésére köteles.

[40] Az alperes fellebbezésének részbeni eredményessége következtében a felek pernyertességének-pervesztességének aránya megváltozott, a felperes 33%-ban pernyertes. A felek így az elsőfokú ítéletben a felszámított összeggel megegyezően megállapított – fellebbezéssel nem vitatott – ügyvédi munkadíjból a pernyertességük fenti arányának megfelelő összegre tarthatnak igényt, amely két összeg különbözete alapján a Pp. 83. § (2) bekezdése értelmében a felperes 1 465 580 forint összegű perköltséget köteles az alperesnek megfizetni.

[41] A felperes illetékre kiterjedő részleges személyes költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett elsőfokú eljárási illetékből a pernyertesség-pervesztesség fenti arányához igazodóan a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes 1 005 000 forint, míg az alperes 495 000 forint megfizetésére köteles.

[42] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

[43] A másodfokú eljárásban a felek pernyertességének-pervesztességének aránya 26%, az alperesre nézve terhesebben. Az ítéltábla a másodfokú eljárásra vonatkozóan az alperes részére járó ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a kifejtett tevékenységgel arányban állóan 500 000 forint összegben állapította meg, amelyből az alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint a pernyertessége arányának megfelelő összegre tarthat igényt.

A felperes másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért arról az ítéltábla nem rendelkezhetett [Pp. 81. § (1) bekezdés és 82. § (3) bekezdés].

[44] Az alperes illetékre kiterjedő részleges személyes költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetékből a pernyertesség-pervesztesség fenti arányában a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes 650 000 forint, míg az alperes 1 850 000 forint megfizetésére köteles.

Szeged, 2022. május 9.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró